

Motion till riksdagen

1987/88:Ju33

av Karin Ahrland m. fl. (fp)

med anledning av prop. 1987/88:135 om åtgärder mot unga lagöverträdare

---

I propositionen föreslås åtgärder som skall medverka till att ungdomar som begår brott möter en snabbare och mera markerad reaktion från samhällets sida. Folkpartiet, som under en rad år föreslagit sådana åtgärder, välkomnar förslagen. Vi har i några avseenden emellertid invändningar att göra.

I propositionen föreslås att det av en ung lagöverträdare som får åtalsunderlåtelse skall kunna krävas att han skall leva skötsamt. Återfall i brott skall kunna leda till att åtalsunderlåtelsen skall kunna återkallas och den unge ställas inför rätta. Dessa av regeringen föreslagna åtgärder kan enligt vår mening på ett bättre sätt än idag utgöra en markering för den unge lagöverträdaren att samhället inte anser att en åtalsunderlåtelse är liktydigt med att det skulle vara gratis att begå brott.

Från folkpartiet har vi emellertid vid ett flertal tillfällen dessutom krävt att möjligheterna att ge åtalsunderlåtelse skall begränsas. Enligt vår uppfattning är det angeläget att tydligare än tidigare hävda vissa centrala principer i straffrätten såsom likheten inför lagen och förutsebarhet i rättsskipningen. Dessa principer är för närvarande satta i fara och tilltron till rättsväsendet kan härigenom komma att skadas allvarligt. Det är utomordentligt viktigt att överträdelser av straffrättsliga bestämmelser leder till en reaktion från samhällets sida. Om sanktionerna uteblir förlorar de uppställda reglerna sin trovärdighet, och respekten för rättsväsendet urholkas. Särskilt för unga människor är det nödvändigt att samhället ger klara normer och konsekventa handlingsmönster. Ett system som innebär att lagöverträdelser ofta inte beivras — eller beivras inkonsekvent och ryckvis — får en destruktiv inverkan på ungdomars ofta outvecklade rättsbegrepp.

Dessa uppfattningar har lett folkpartiet att tillsammans med centerpartiet och moderata samlingspartiet kräva att reglerna om åtalsunderlåtelse, förundersökningsbegränsning och rapporteftergift skall göras mer restriktiva. Vi har förordat att man bör återgå till den ordning som gällde före den senaste lagändringen i ämnet. Vi återupprepar här detta krav.

I propositionen behandlas skilda vägar att förkorta handläggningen av mål mot unga lagöverträdare. Några särskilda frister för brottsutredningar mot unga införs inte.

Detta är enligt vår uppfattning beklagligt. Erfarenheterna ger vid handen att polisen många gånger tar orimligt lång tid på sig att genomföra brottsutredningen. Detta är olyckligt eftersom vare sig den unge misstänkte, hans

föräldrar eller de sociala myndigheterna får klarhet i om det som har förevarit skall betecknas som brott och vem som i så fall kan knytas till detta.

Det är därför angeläget att försöka finna former som innebär att brottsutredningarna kan påskyndas. I det utredningsförslag som ligger till grund för propositionen föreslogs att det skulle införas en skyldighet för polisen att om en brottsutredning mot någon som är under 18 år inte har slutförts inom viss tid detta förhållande skulle anmälas till åklagare. En lämplig frist för detta föreslogs vara två veckor efter delgivningen av brottsmisstanke. Åklagare skulle då träda in som förundersökningsledare.

Fördelen med detta förslag är att åklagaren får ett ansvar för att alla utredningar med ungdomar inblandade bedrivs så skyndsamt som möjligt. Detta överensstämmer med situationen att åklagare alltid inträder i ett tidigt skede där straffprocessuella tvångsmedel är förenade med tidsfrister. Vi anser det här redovisade förslaget välmotiverat och kommer i det följande yrka att det skall genomföras.

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts hemställer vi

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad vi i motionen anförts om en återgång till de regler beträffande åtalsunderlåtelse som gällde före den senaste lagändringen i ämnet,
2. att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådana frister vad gäller polisens ansvar för brottsutredning som vi har redogjort för i motionen.

Stockholm den 11 april 1988

Karin Ahrland (fp)

Lars Sundin (fp)

Bengt Rosén (fp)

Hans Petersson (fp)

i Röstånga